

GÖRDES BARAJ GÖLÜ ÖZEL HÜKÜMLERİ

I.1. Maksat

Bu özel hükümler, içme ve kullanma suyu temin edilen Gördes Baraj Gölü'nün mevcut su kalitesi ile miktarının korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması için havzadaki faaliyetlere ilişkin gerekli hukuki ve teknik esasları düzenlemek maksadıyla hazırlanmıştır.

I.2. Kapsam ve Hukuki Dayanak

Bu Özel Hükümler Gördes Baraj Gölü ve havzasını kapsar; bu alan dışında geçerli değildir.

Gördes Baraj Gölü ve Havzası için belirlenen bu Özel Hükümler 2872 Sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna dayanılarak 31.12.2004 tarihli ve 25687 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğininin 16. Maddesi çerçevesinde hazırlanmıştır.

I.3. Tanımlar

Alıcı Ortam: Atıksuların deşarj edildiği veya dolaylı olarak karıştığı göl, akarsu, kıyı ve deniz suları ile yeraltı suları gibi yakın veya uzak çevredir.

Atıksu Altyapı Tesisleri: Evsel ve/veya endüstriyel atık suları toplayan kanalizasyon sistemi ile atık suların arıtıldığı ve arıtılmış atık suların nihai bertarafının sağlandığı sistem ve tesislerin tamamıdır.

Bakanlık: Orman ve Su İşleri Bakanlığıdır.

Baraj Gölü Tampon Şeridi: Baraj gölü maksimum su seviyesinden itibaren yatay mesafede 300 metre genişliğindeki alandır.

Baraj Gölü Koruma Alanı: Baraj Gölü Tampon Şeridi üst sınırı ile sınırları ve koordinatları "Koruma Alanları Haritası"nda verilmiş, alt havza sınırları ve mevcut arazi kullanımına göre belirlenmiş alandır.

Basınçlı Sulama: Bitkilerin normal gelişmeleri için ihtiyaç duydukları su miktarının doğal yağışlarla karşılanamayan kısmının bitki kök bölgesine kapalı borularla belirli bir basınçla ileten; yağmurlama, mikro yağmurlama ve damla sulama yöntemleridir.

Deşarj: Arıtılmış olsun olmasın, atıksuların doğrudan veya dolaylı olarak alıcı ortama veya sistemli bir şekilde yeraltına boşaltılmasıdır.

Endüstriyel Atıksu: Herhangi bir ticari veya endüstriyel faaliyetin yürütüldüğü alanlardan, evsel atıksu ve yağmur suyu dışında oluşan atıksulardır.

Evsel Atıksu: Yaygın olarak yerleşim bölgelerinden ve çoğunlukla evsel faaliyetler ile insanların günlük hayati faaliyetlerinin yer aldığı okul, hastane, otel gibi hizmet sektörlerinden kaynaklanan atıksulardır.

Filtrasyon Şeridi: Yerüstü akış sularında bulunan kirleticilerin bitkiler tarafından tutulması ve bu suyun infiltrasyonu maksadıyla tasarlanmış; toprak yapısı derinlik boyunca düzenli olarak derecelendirilmiş; doğal bitki örtüsü, çalılık veya sonradan amenajman çalışmalarıyla yoğun şekilde bitkilendirilmiş alanlardır.

Havza: Gördes Baraj Gölü'nü besleyen yerüstü sularının toplandığı bölgenin tamamıdır.

Havza Koruma Alanı: Baraj Gölü Koruma Alanı üst sınırından itibaren su toplama havzasının sınırına kadar olan alandır.

Hayvan Yetiştirme Tesisi: 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı resmi gazetede yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirilmesi Yönetmeliği Ek-2 kapsamı dışında kalan ve zati ihtiyaç ile belirlenen hayvan sayısından daha fazla hayvan yetiştiren işletmelerdir.

İyi Tarım Uygulamaları: Zirai üretim sistemini sosyal açıdan yaşanabilir, ekonomik açıdan karlı ve verimli, insan sağlığını koruyan, hayvan sağlığı ve refahı ile çevreye önem veren bir hale getirmek için uygulanması gereken işlemlerdir.

Kuyu Başı Koruma Alanı: Günde en az 10 m³ veya 50 kişiye içme ve kullanma suyu sağlayan yeraltı suyu kuyularının beslenme alanı ve yeraltı suyu akış yönü dikkate alınarak belirlenecek olan asgari 50 metre yarıçapındaki alandır.

Mevcut Tesis ve Yapı: Gördes Barajı'ndan içme-kullanma suyu temin projesinin yatırım programına alındığı tarihten önce yürürlükte olan mevzuata uygun olarak yapılaştığı ilgili idaresince belirlenen yapı ve tesislerdir.

Rekreatif Alanlar: Halkın eğlence ve dinlenme ihtiyaçlarını karşılamaya dönük, açık olarak düzenlenen oturma ve yemek yerleri, yemek pişirme yerleri, çeşmeler, oyun ve açık spor alanları, açık gösteri alanları ve yeşil bitki örtüsü bulunan alanlardır.

Tehlikeli Atık: 02/04/2015 tarihli ve 29314 Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Atık Yönetimi Yönetmeliği Ek-3/A'da yer alan tehlikeli özelliklerden birini ya da birden fazlasını taşıyan, ve aynı yönetmeliğin Ek-4'ünde altı haneli atık kodunun yanında yıldız (*) işareti bulunan atıklardır.

Tehlikeli Maddeler: Su çevresi için önemli risk teşkil eden zehirlilik, kalıcılık ve biyolojik birikme özelliği taşıyan madde ve madde gruplarıdır.

Yatay Mesafe: İki noktanın yatay bir düzlem üzerindeki izdüşümlerini birleştiren doğrunun uzunluğudur.

Zati İhtiyaç: Bir ailenin asgari geçimini sürdürebilmesi için ihtiyaç duyulan ve ilgili Valilik tarafından ailenin diğer gelir kaynakları da göz önünde bulundurularak belirlenen azami hayvan sayısıdır.

Zirai Maksatlı İlaç Hazırlama İstasyonları: Zirai ilaçların kontrollü olarak hazırlanması ve hazırlanması esnasında ortaya çıkan sıvı ve katı atıkların, ilgili yönetmelikler kapsamında bertarafını sağlama maksadı taşıyan ve elektrik, su ve atık konteyneri gibi altyapısı oluşturularak yerleşim biriminin ortak kullanımına sunulan tesislerdir.

Zirai ve Hayvancılık Maksatlı Yapı: Ticari maksatlı olmayan, sadece yerleşik halkın zati ihtiyaçlarına hizmet etme maksadı taşıyan kümes, ahır, ağıl, arı hane, kömürlük, odunluk, samanlık, kiler ve yem deposudur.

Zirai veya Hayvansal Entegre Tesis: Zirai ve hayvansal ürünlerin üretiminden sonra işlenerek fiziksel veya kimyasal özellikleri değiştirilip bir veya birden fazla yeni ürüne dönüştürülmesinin yapıldığı tesislerdir.

I.4. Genel Hükümler

I.4.1. Baraj gölü maksimum su kotu 268,2 metre olup rezervuar koruma kuşakları bu kota göre belirlenmiştir.

I.4.2. Havza içinde bulunan kamuya ait araziler de koruma alanları için belirlenen kısıtlamalara tâbidir.

I.4.3. Havzada her türlü noktasal ve yayılı kirliliğin bertarafı Havza Koruma Planı Uygulama Programında tanımlanan yöntemler kullanılarak programda verilen süreler içinde tamamlanır.

I.4.4. Çalışma kapsamında önerilmiş olan arıtma ve kanalizasyon sistemleri inşası eş zamanlı yürütülür.

I.4.5. Havza genelinde arıtılmış evsel atıksular için uygulanabilir atıksu bertaraf yöntemleri belirlenerek Tablo 1’de yer alan deşarj standartları sağlanır.

I.4.6. Güneşli Barajı mansabından itibaren Gördes Çayı ana kolunun sağ ve sol sahilindeki 15 metrelik kuşak içinde tarıma ve hayvancılık faaliyetlerine izin verilmez. Havzadaki gölü besleyen derelere, hiçbir şekilde tehlikeli atık, çöp, hafriyat artığı, moloz ve inşaat malzemesi dökülmesine izin verilmez.

I.4.7. Havza içinde oluşacak katı atıkların havza dışında bertaraf edilmesi esas olup sızıntı suyu için sızdırmazlık sağlanması şartıyla, havza içinde katı atık aktarma istasyonlarına Katı Atık Yönetim Projeleri kapsamında izin verilebilir.

I.4.8. Havzadaki tüm düzensiz katı atık depolama sahaları, ilgili mevzuatlar doğrultusunda ve Atık Yönetimi Eylem Planı’nda belirtilen sürelerde kapatılarak rehabilite edilir.

I.4.9. Mevcut faaliyetlerden kaynaklı oluşabilecek tehlikeli atıklar 14.03.2005 tarihli ve 25755 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında işlem görür.

I.4.10. Çalışma kapsamında önerilen zirai faaliyetler, Havza Koruma Planı Uygulama Programında tanımlanan sürelerde uygulanır.

I.4.11. Havza genelinde iki yıl içinde basınçlı sulama sistemlerine geçilmesi esas olup, bu kapsamda yapılacak desteklemelere öncelik tanınır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nın görüşleri doğrultusunda; havzada basınçlı sulama sistemlerine geçilemeyeceğinin belirlenmesi durumunda salma sulama (vahşi sulama) dışındaki yüzey sulama yöntemlerine (Karık veya Tava usulü sulama) geçilmesine izin verilebilir.

I.4.12. Havza genelinde İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri kontrolünde il ve ilçe merkezleri dışındaki tüm yerleşim birimlerine “Tarımsal Maksatlı İlaç Hazırlama İstasyonları” inşa edilecek ve bu istasyonlarda tarımsal ilaç hazırlama sırasında ortaya çıkan ambalajların bertarafı “Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği’ne göre yapılacaktır. İl ve İlçe merkezlerinde ise “Tarımsal Maksatlı İlaç Hazırlama İstasyonları” İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü’nce etüt edilerek gereken alanlarda inşa ettirilerek atıkların bertarafı sağlanacaktır.

I.4.13. Havza genelinde erozyonu azaltıcı yöntemlerin uygulanması esastır.

I.4.14. Koruma alanlarında aksi belirtilmediği durumlarda, maksimum su seviyesinden itibaren 1000 metreden sonraki alanlarda madencilik faaliyetlerine 3213 sayılı Maden Kanunu çerçevesinde Bakanlık uygun görüşü ile izin verilebilir.

I.4.15. Koruma alanlarında aksi belirtilmediği durumlarda, maksimum su kotundan itibaren ilk 1000 metre içerisinde kalan akar ve kuru derelerden kum ve çakıl alınmasına izin verilmez. 1000 metreden sonrasında, bulunan akar ve kuru dere yataklarından, kum ve çakıl alınmasına ve çıkarılmasına 2006/27 sayılı Başbakanlık Genelgesi çerçevesinde izin verilebilir.

I.4.16. Havza genelinde çözültü madenciliğine, kimyasal ve metalurjik zenginleştirme işlemlerine izin verilmez.

I.4.17. Terkedilen maden sahaları, 23.01.2010 tarihli ve 27471 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği kapsamında işlem görür.

I.4.18. Havza genelinde radyoaktif hammadde işleyen, üreten ve radyoaktif atığı olan tesisler kurulamaz.

I.4.19. Havza genelinde tehlikeli madde depolarına izin verilmez.

I.4.20. Havzada yeraltı suları, Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde korunur.

I.4.21. Özel hükümler, havzayı kapsayan Çevre Düzeni Planları ve Plan Hükümlerine aynen işlenir.

I.4.22. 6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna dayanarak mahalle statüsü kazanan yerleşimler için, koruma kuşaklarında belirtilen şartları sağlamak şartı ile, çevre düzeni planında önerilmiş gelişme alanı varsa bu alan sınırları yoksa köy yerleşik alanı ve civarına ilişkin sınırlar dikkate alınarak, alt ölçekli planları hazırlanacaktır. Alt ölçekli planlarda, kırsal nitelikli yerleşim özelliği ile mevcut geleneksel dokunun korunması ile çevresindeki alanın doğal özelliklerinin planlama aşamasında dikkate alınması esastır.

I.4.23. Havzada 31.12.2014 tarihli ve 25687 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği’ndeki Tablo 5’deki deşarj standartlarını sağlayamayan hayvan yetiştirme tesislerine ve zirai ve hayvansal entegre tesislere izin verilmez.

I.4.24. Havzada toplam yıllık yetiştirilen kanatlı hayvan sayısı 10.000.000 adettir.

I.5. Baraj Gölüne İlişkin Koruma Esasları

I.5.1. 268,2 metre maksimum su kotunun altında kalan alanlarda aşağıda belirtilenler dışında hiçbir faaliyete izin verilmez.

I.5.2. Artılmış olsa dahi rezervuara direkt atıksu deşarjına izin verilmez.

I.5.3. Rezervuar içinde dip savak ve bentik temizliği haricinde taban taramasına izin verilmez.

I.5.4. Rezervuara çöp moloz gibi atıkların atılmasına izin verilmez.

I.5.5. Rezervuardan kum ve çakıl alınmasına izin verilmez.

I.5.6. Rezervuar içinde iskele yapımına izin verilmez. Yalnızca sportif maksatlar için sökülüp takılabilir nitelikte, geçici iskele kurulabilir.

I.5.7. Rezervuar içinde su ürünleri yetiştiriciliğine izin verilmez.

I.5.8. DSİ tarafından izin verilen alanlarda sportif maksatlı olta balıkçılığı, avlanma, su sporları vb. faaliyetler yapılabilir. Bu faaliyetlere içme ve kullanma suyu alma noktasına 300 metreden daha yakın olan yerlerde izin verilmez.

I.5.9. Baraj gölünde güvenlik ve araştırma faaliyetleri dışında akaryakıt ile çalışan su taşıtlarının kullanımına izin verilmez. Akaryakıt ile çalışan araçlardan oluşabilecek her türlü atıksuyun göle boşaltılması yasaktır.

I.5.10. Baraj gölünde faaliyette bulunmak üzere dışarıdan getirilen her türlü su taşıtına, istilacı ve/veya zararlı türlerin taşınımının önlenmesi maksadı ile gerekli dezenfeksiyon işlemlerinin yapılması zorunludur.

I.5.11. Gölde gerekli görülür ise mevcut su içi bitkileri belirli aralıklarla, İZSU'nun uygun görüşü ile hasat edilebilir.

I.6. Koruma Alanları ve Koruma Esasları

I.6.1. Baraj Gölü Tampon Şeridine İlişkin Hükümler

I.6.1.1. Bu alanda teknik altyapı haricinde yeni yapılaşmaya izin verilmez ve özel mülkiyete konu parseller, suyu kullanan idarece kamulaştırılır.

I.6.1.2. Mevcut yapılardan kaynaklanan evsel nitelikli atıksular kamulaştırma işlemleri tamamlanıncaya kadar sızdırmaz fosseptiklerde toplanır, periyodik boşaltımı sağlanır ve bir Atıksu Altyapı Yönetimine belge karşılığı teslim edilir.

I.6.1.3. Bu alanda hazine arazisi satışı yapılmaz.

I.6.1.4. Bu alanda, doğal bitki örtüsü korunur, toprak erozyonunu önleyici tedbirler alınır. Kamu parselleri de dahil olmak üzere Tedbirlerin Uygulanmasına İlişkin İş Programı kapsamında tüm alan ağaçlandırılır.

I.6.1.5. Bu alan içinde, balık tutma ve su sporları için cepler teşkil edilebilir. Bu cepler su alma yapısına 300 metreden daha yakın olamaz. Bu tarz rekreatif faaliyetlerin dışında başka hiçbir faaliyete izin verilmez.

I.6.1.6. Bu alanda, mevcut karayollarında sadece bakım ve onarım çalışmaları yapılabilir. Yeni yol yapımına ise izin verilmez. Bu alanın içinden geçen karayollarından kaynaklanan yüzey akış sularının kanal ve benzeri yapılar ile toplanarak, tampon şerit dışında bir filtrasyon şeridinden geçirilerek toprağa sızdırılması sağlanır.

I.6.1.7. Karayolları Genel Müdürlüğü'nce bu alan içinden geçen karayolunda trafik kazaları sonucu göle ulaşabilecek tehlikeli atık veya maddelerin geçici bir süre depolanabileceği biriktirme yapıları ve muhtemel kazalara karşı tehlikeli atık taşıyan araçların göle ulaşmalarını önleyici sedde duvarlarının 2 yıl içerisinde yapılması zorunludur. Kaza durumlarından kaynaklanabilecek kirlilikle ilgili olarak acil müdahale planı suyu kullanan idare tarafından ilgili idarelerle koordineli olarak bir yıl içerisinde hazırlanır. Kazalar sonucu göle ulaşabilecek tehlikeli atık veya maddelerin geçici bir süre depolanabileceği biriktirme yapıları Karayolları Genel Müdürlüğü ile koordineli olarak yapılır. Acil önlemler için gerekecek olan malzeme, suyu kullanan idarece gerekli yerlerde hazır bulundurulur.

I.6.1.8. Gerekli görülen alanlar tel çit vb. malzeme ile çevrilir.

I.6.2. Baraj Gölü Koruma Alanına İlişkin Hükümler

I.6.2.1. 6360 sayılı Kanuna dayanarak mahalle statüsü kazanan yerleşimlerin uygulama imar planları yapılıncaya kadar, bu yerleşimlerdeki konut, zirai ve hayvancılık maksatlı yapılara ilişkin uygulamalar, Çevre Düzeni Planı ile verilmiş olan yapılanma şartlarını aşmamak şartıyla 3194 sayılı İmar Kanunu, Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 5. Bölümünde belirtilen esaslara göre yapılır.

I.6.2.2. Bu alanda bulunan yerleşimlerin doğal nüfus artışı nedeniyle yeni yerleşim alanına ihtiyaç duyması halinde, iskân ihtiyacı Çevre Düzeni Planına uygun olarak, çalışma kapsamında yerleşimler için belirlenen nüfus projeksiyonları aşılmamak ve imar planı yapılmak şartıyla karşılanır.

I.6.2.3. Yerleşim alanları dışında, tarım alanları içindeki alanlarda yapılacak zirai maksatlı yapılar için Çevre Düzeni Planı ile verilmiş olan yapılanma şartları aşılmamak şartıyla, 3194 sayılı İmar Kanunu Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 6. Bölümünde belirtilen esaslara uyulur.

I.6.2.4. Evsel nitelikli atıksular sızdırmaz fosseptiklerde toplanır, ilgili İdarece periyodik boşaltımı sağlanır, bir Atıksu Altyapı Yönetimine belge karşılığı teslim edilir veya bir arıtma tesisine kanalizasyon sistemi ile bağlanır.

I.6.2.5. Organik tarım veya iyi tarım uygulamalarının yapılacağı tarım alanları dışında yeni tarım alanları açılmaz, mevcut tarım alanlarında İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü görüşleri doğrultusunda kirlilik yükünü azaltmak maksadıyla iyi tarım uygulamalarına geçilir.

I.6.2.6. Tarım arazilerinde yapılacak olan ifraz uygulamalarına, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda belirlenen esaslar dahilinde kalınmak şartıyla izin verilir.

I.6.2.7. Bu alanda kontrollü otlatmaya, yerleşik halkın zati ihtiyacını karşılamak maksadı ile izin verilebilir.

I.6.2.8. Bu alanda, hayvan yetiştirme tesislerine atıksularının ve katı atıklarının uygun yöntemlerle, sızdırmazlık sağlanarak depolanması ve bertaraf edilmesi, Çevre Düzeni Planı ile verilmiş olan yapılanma şartlarının aşılmaması şartıyla izin verilebilir. Bu tesislerden kaynaklanan hayvansal atıklar, 24.12.2011 tarih, 28152 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İnsan Tüketimi Maksadıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliği'ne göre işleme tabi tutulduktan sonra zirai maksatlı gübre olarak kullanılabilir. Hayvansal atıkların gübre olarak kullanımı mümkün değilse, atıkların havza dışında bertarafı sağlanır.

I.6.2.9. Bu alanda yeni hiçbir sanayi tesisine izin verilmez.

I.6.2.10. Yeni akaryakıt istasyonlarına, gaz dolmuş istasyonlarına ve kimyasal madde depolarına izin verilmez. Mevcut istasyonlarında servis faaliyetleri hariç dolmuş faaliyetleri, akaryakıt ve LPG ikmal

faaliyetlerine ilgili TSE standartlarını sağlamak şartıyla izin verilir. Bu istasyonlara ait binalarda mevcut yapı inşaat alanında değişiklik yapılamaz. Gerekli bakım ve onarım işlemlerinde kullanım maksadı değiştirilemez ancak kirletici unsurların azaltılmasına yönelik işlemler dahilinde bu faaliyetlere izin verilebilir.

I.6.2.11. Her türlü katı ve tehlikeli atık ve artıkların dökümüne, depolanmasına ve bertarafına izin verilmez.

I.6.2.12. Baraj gölünü besleyen derelerde su ürünleri yetiştiriciliğine izin verilmez.

I.6.2.13. Bu alanda, gününbirlik kullanım imkânı sağlayan, kamu yararlı, doğal malzemeden oluşan kır lokantası, kır kahvesi, yöresel ürünler sergi ve satış yeri, piknik üniteleri, kameriye, tuvalet gibi yapı ve tesisleri ihtiva eden mesire yerlerine izin verilebilir. Söz konusu yapı ve tesislere yönelik uygulamalar, 5/3/2013 tarih ve 28578 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mesire Yerleri Yönetmeliği’nde belirtilen yapılanma şartları doğrultusunda alt ölçekli planlarda belirlenir.

I.6.2.14. Bu alanda mevcut karayollarında genişletme ve onarım çalışmaları yapılabilir. Yeni yol yapımına ise Bakanlık uygun görüşleri doğrultusunda izin verilebilir. Karayollarından kaynaklanan yüzey akış sularının göle ulaşmasını engellemek için filtrasyon şeritlerinin kurulması zorunludur.

I.6.2.15. Karayolları Genel Müdürlüğü’nce bu alan içinden geçen karayolunda trafik kazaları sonucu göle ulaşabilecek tehlikeli atık veya maddelerin geçici bir süre depolanabileceği biriktirme yapıları ve olası kazalara karşı tehlikeli atık taşıyan araçların göle ulaşmalarını önleyici sedde duvarlarının 3 yıl içerisinde yapılması zorunludur. Kaza durumlarından kaynaklanabilecek kirlilikle ilgili olarak acil müdahale planı suyu kullanan idare tarafından ilgili idarelerle koordineli olarak bir yıl içerisinde hazırlanır. Kazalar sonucu göle ulaşabilecek tehlikeli atık veya maddelerin geçici bir süre depolanabileceği biriktirme yapıları Karayolları Genel Müdürlüğü ile koordineli olarak yapılır. Acil önlemler için gereken olan malzeme suyu kullanan idarece hazır bulundurulur.

I.6.2.16. Bu alanda, şevlerden kaynaklanabilecek toprak erozyonunu önleyici tedbirler alınır ve yol kenarları bitkilendirilir.

I.6.3. Havza Koruma Alanına İlişkin Hükümler

I.6.3.1. Bu alanda, mevcut ruhsatlı madencilik faaliyetleri de dahil olmak üzere madencilik faaliyetlerinden kaynaklanan atıksuların proseste geri kullanılması veya sızdırmaz zeminli havuzlarda depolanması zorunlu olup; bu şartları sağlamayan madencilik işletmelerine izin verilmez.

I.6.3.2. Bu alanda, tehlikeli atık ve madde üretmeyen ve depolamayan, endüstriyel atıksu oluşturmayan sanayi tesislerine Çevre Düzeni Planı ve plan kararlarında belirlenmesi şartıyla izin verilir. Diğer sanayilerin kurulmasına ise insan sağlığı ve çevrede telafisi mümkün olmayan neticelere yol açabilecek faaliyetlerin gerçekleştirilmemesi ve Çevre Düzeni Planı ve plan kararlarında belirlenmesi şartıyla Bakanlık uygun görüşü ile izin verilebilir.

I.6.3.3. Mevcut ve yeni kurulacak münferit veya organize sanayi tesisleri, deşarj izni alabilmek için ise atık sularını Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği Tablo 5'den Tablo 20'ye kadar yer alan deşarj standartlarına getirecek şekilde arıtmakla yükümlüdürler.

I.6.3.4. Özel Hükümlerin onaylanmasından önce onaylanmış olan imar planları aynen geçerlidir. Özel Hükümlerin onaylanmasından sonraki yeni yapılacak imar planları ise, bu çalışma kapsamında belirlenen altyapı zorunlulukları ve nüfus projeksiyonları dikkate alınarak, Çevre Düzeni Planı'nın ilgili hükümleri doğrultusunda yapılır.

I.6.3.5. 6360 sayılı Kanuna dayanarak mahalle statüsü kazanan yerleşimlerin uygulama imar planları yapılıncaya kadar, bu yerleşimlerdeki konut, tarım ve hayvancılık maksatlı yapılara ilişkin uygulamalar, Çevre Düzeni Planı ile verilmiş olan yapılanma şartlarını aşmamak şartıyla 3194 sayılı İmar Kanunu, Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 5. Bölümünde belirtilen esaslara göre yapılır.

I.6.3.6. Yerleşim alanları dışında, tarım alanları içindeki alanlarda yapılacak zirai maksatlı yapılar için Çevre Düzeni Planı ile verilmiş olan yapılanma şartları aşılmamak şartıyla, 3194 sayılı İmar Kanunu Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 6. Bölümünde belirtilen esaslara uyulur.

I.6.3.7. Bu alanda yeni karayolu güzergahı oluşturulabilir, mevcut karayollarında genişletme ve onarım çalışmaları yapılabilir. 2006/27 sayılı Başbakanlık Genelgesi'ndeki hükümlere uymak şartıyla dere yatakları üzerine köprü, menfez gibi sanat yapıları yapılabilir.

I.6.3.8. Mevcut ve yeni yapılacak yollarda dinlenme tesisi, akaryakıt istasyonu ve benzeri diğer faaliyetlere atık ve atıksularını uygun şekilde bertaraf etmeleri ve ilgili TSE standardına uymaları şartıyla izin verilebilir. Mevcut akaryakıt istasyonları, Özel Hükümlerin onaylanmasından itibaren bir yıl içinde ilgili TSE standartlarına uygun hale getirilir.

I.6.3.9. Mevcut tarım alanlarında iyi tarım uygulamaları teşvik edilir.

I.6.3.10. Bu alanda, tescilli meralar ile yaylak, kışlak ve otlaklarda hayvancılık faaliyetlerine izin verilir.

I.6.3.11. Bu alanda hayvansal atıkların kompostlaştırılması, atıksularının ve katı atıklarının uygun yöntemlerle, sızdırmazlık sağlanarak depolanması ve bertaraf edilmesi, Çevre Düzeni Planında verilmiş olan yapılanma şartlarının aşılmaması şartıyla hayvan yetiştirme tesislerine izin verilebilir.

I.6.3.12. Bu alanda, Çevre Düzeni Planı ve plan kararlarında belirlenmek şartıyla, hayvansal atıkların kompostlaştırılması, atıksularının ve katı atıklarının uygun yöntemlerle, sızdırmazlık sağlanarak depolanması ve bertaraf edilmesi şartıyla zirai veya hayvansal entegre tesis niteliğinde hayvancılık işletmelerine izin verilebilir.

I.6.3.13. Bu alandaki tesislerden kaynaklanan hayvansal atıklar, 24.12.2011 tarih, 28152 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İnsan Tüketimi Maksadıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler

Yönetmeliği'ne göre işleme tabi tutulduktan sonra tarımsal maksatlı gübre olarak kullanılabilir. Hayvansal atıkların gübre olarak kullanımı mümkün değilse, atıkların havza dışında bertarafı sağlanır.

I.6.3.14. Bu alanda hiçbir tehlikeli atık ve artıkların dökümüne, bu tür atıkları depolamaya uygun olan düzenli depolama sahaları haricinde izin verilmez.

I.6.3.15. Bu alanda, Çevre Düzeni Planı ve plan kararlarında belirlenmek şartı ile, 12/3/1982 tarih ve 2634 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Turizm Teşvik Kanunu" ve ilgili yönetmelikler doğrultusunda tespit ve ilan edilen turizm gelişim bölgesi ve turizm merkezleri ile turizm tesis alanlarına, bu alanlardaki tesislerden kaynaklanan atıksuların kanalizasyon sistemine bağlanması veya Tablo 1'de verilen deşarj standartlarında atıksu arıtımı yapmaları şartıyla izin verilir.

I.6.3.16. Bu alanda, Çevre Düzeni Planı ve plan kararlarında belirlenmek şartıyla, yeni zeytinyağı fabrikalarının kurulmasına 2 fazlı dekantör ile üretim yapılması şartıyla izin verilebilir. Mevcut ve yeni yapılacak fabrikalarda oluşacak karasu, alıcı ortama deşarj edilemez. Karasuyun, kil veya PVC malzeme ile sızdırmazlık sağlanmış toplama havuzlarında biriktirilip yaz aylarında buharlaştırılması veya enerji üretimi maksadıyla bertaraf edilmesi esastır. Karasuyun buharlaştırılması halinde ortaya çıkacak katı atık ise düzenli katı atık depolama sahalarında bertaraf edilir.

I.6.4. Kuyu Başı Koruma Alanına İlişkin Hükümler

I.6.4.1 Bu alan içme suyunun temin edildiği İdare tarafından kamulaştırılarak emniyete alınır ve tapu kaydına koruma alanı olarak işlenerek Bakanlığa bildirilir. Koruma alanının büyüklüğü yerel şartlara göre, Bakanlık görüşü dikkate alınarak DSİ Genel Müdürlüğü tarafından değiştirilebilir. Gerektiği hallerde ikinci bir koruma bandı oluşturulabilir.

I.6.4.2 Mevcut yapıların bu alan içerisinde kalması durumunda su kalitesi ve miktarının olumsuz etkilenmeyeceğini bilimsel çalışmalarla ortaya koymak şartıyla suyu kullanan İdare koruma alanını daraltabilir.

I.6.4.3 Bu alanda hiçbir faaliyete izin verilmez.

I.7. Deşarj Standartları

Gördes Baraj Gölü Havzası Özel Hüküm Belirlenmesi Çalışması kapsamında evsel atıksuların bertarafı için sızdırmaz merkezi fosseptikler, merkezi fosseptikler (uygun olanlar için yapay sulak alan çıkışlı), paket biyolojik arıtma+merkezi fosseptikler ve ileri arıtma alternatifleri önerilmiştir. Nüfusa göre yerleşim birimlerinden kaynaklanan evsel nitelikli atıklar için uygulanacak olan deşarj standartları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Evsel Atıksular Deşarj Standartları*

Nüfus	TN (mg/l)		TP (mg/l)		BOİ ₅ (mg/l)		KOİ (mg/l)		AKM (mg/l)		pH
	Kompozit	Kompozit	Kompozit	Kompozit	Kompozit	Kompozit	Kompozit	Kompozit	Kompozit	Kompozit	
	Numune	Numune	Numune	Numune	Numune	Numune	Numune	Numune	Numune	Numune	
	(2 Saatlik)	(24 Saatlik)	(2 Saatlik)	(24 Saatlik)	(2 Saatlik)	(24 Saatlik)	(2 Saatlik)	(24 Saatlik)	(2 Saatlik)	(24 Saatlik)	
<=84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
84-500	30	25	8	7	100	80	140	100	100	80	6-9
500-2000	30	25	8	7	100	80	140	100	100	80	6-9
2000-10000	15	10	2	1.5	50	40	100	80	60	40	6-9
>10000	15	10	2	1.5	50	40	100	80	60	40	6-9

* Bu deşarj standartları doğal arıtma, paket biyolojik ve ileri arıtma tesisleri kurulacak yerleşmeler için geçerlidir.

I.8. Tedbirlerin Uygulanmasına İlişkin İş Programı

PROJE - FAALİYET	YILLAR	SORUMLU KURUMLAR
1. EVSEL ATIKSU YÖNETİMİ		
1.1. Gördes Belediyesi Atıksu Arıtma Tesisi (ikincil arıtma)Yapımının Tamamlanması (Gördes İlçesi, ilçe merkezi)	2017	
1.2. Atıksu Arıtma Tesisi (ikincil arıtma)Yapımının Tamamlanması (Güneşli/Gördes İlçesi/Manisa); Yüreğil/Sındırgı İlçesi/Balıkesir)	2019-2023	
1.3. Sızdırmazız Merkezi Fosseptikleri ile Merkezi Fosseptikler ve Bağlantılı Olarak Doğal Arıtmaların Yapımının Tamamlanması; (Akınar, Balıklı, Bayat, Beğel, Beğenler, Benlieli, Boyalı, Börez, Çağlayan, Çatalarmut, Çiğiller, Dargıl, Dalkara, Deliçoban, Dereçiftlik, Doğanpınar, Dutluca, Efendili, Gülpınar, Kabakoz, Kalemoglu, Karakeçili, Karayağcı, Karayakup, Kayacık, Kaşıkçı, Kılcanlar, Kıran, Kıymık, Kızıldam, Kobaklar, Korubaşı, Köseler, Kuşluk, Kürekçi, Malaz, Malkoca, Oğulduruk, Pınarbaşı, Salur, Sarıaliler, Şeyhyayla, Tüpüler, Ulgar, Yakaköy, Yeniköy, Yeşilyurt, Kale, Kurttutan, Poyraz, Hacıhıdır Mahalleleri/Gördes İlçesi/ Manisa; Kale, Kurttutan, Poyraz, Hacıhıdır Mahalleleri/Salihli İlçesi/ Manisa; Alanyolu, Kıranşeyh, Kurtlar, Esat, Sargaç, Kıdırcık, Yeşilköy Mahalleleri/Köprübaşı İlçesi/ Manisa; Çamköy, Yunuslar, Taşkuyucak, Mahalleleri/Gölmarmara İlçesi/ Manisa; Bardakçı Mahallesi Demirci İlçesi/Manisa)	2017-2019	MBB, İZSU Muhtarlıklar
1.4. İzleme ve Denetim	2018-2026	
2. ENDÜSTRİYEL ATIKSU YÖNETİMİ		Tesisler, İÇŞM

2.1. Akaryakıt İstasyonu vb. Tesislerin İlgili TSE Standartlarına Uygun Hale Getirilmesi	2018	
2.2. İzleme ve Denetim	2019-2026	
3. KATI ATIK YÖNETİMİ		
3.1. Gördes Belediyesi Katı Atık Transfer İstasyonunun Faaliyete Geçmesi	2018	MASKİ, İÇŞM
3.2. Düzensiz Depolama Sahasının Kapatılması ve Rehabilite Edilmesi	2018	
3.3. İzleme ve Denetim	2018-2026	
4. AĞAÇLANDIRMA VE EROZYONLA MÜCADELE ÇALIŞMALARI		
4.1. Koruma Maksadına Yönelik Gerekli Ağaçlandırmaların Yapılması	2017-2021	Orman Bölge Müdürlüğü
5. TARIMSAL KİRLİLİK YÖNETİMİ		
5.1. İyi Tarım Uygulamalarına Geçilmesi	2018	GTHB, GTHİM, Muhtarlıklar
5.2. Zirai Maksatlı İlaç Hazırlama İstasyonlarının Yapılması	2018	
5.3. Basınçlı Sulama Sistemlerine Geçilmesi	2018	
5.4. Envanter, Eğitim ve Bilinçlendirme Çalışmalarının Yapılması	2017, 2019, 2021, 2023	
5.5. Yatırım, Destek ve Teşvik Programlarının Geliştirilmesi	2017-2019	
6. HAYVANCILIK FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN KİRLİLİK YÖNETİMİ		
6.1. Kümes Hayvancılığı Tesislerinde Sızdırmazlık Sağlanması ve Gübre Bertarafı ile İlgili	2018	GTHB, GTHİM

Diğer Önlemleri Alınması		
6.2. Envanter, Eğitim ve Bilinçlendirme Çalışmalarının Yapılması	2017, 2019, 2021, 2023	
6.3. Yatırım, Destek ve Teşvik Programlarının Geliştirilmesi	2017-2019	
6.4. İzleme ve Denetim	2017-2026	
7. MADENCİLİK FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN KİRLİLİK YÖNETİMİ		
7.1. Yıkama İşlemi Gerektiren Maden Sahalarında Yıkama Suları İçin Sızdırmaz Çökeltme Havuzları Oluşturulması	2018	Madencilik Kuruluşları
7.2. İzleme ve Denetim	2018-2026	
8. SU KALİTESİ İZLEME PROGRAMININ UYGULANMASI		
8.1. Rezervuar ve Yerüstü Su Kalitesinin İzlenmesi	2017-2026	İZSU
8.2. Yeraltı Suyu Kalitesinin İzlenmesi	2017-2026	DSİ, MASKİ
OSİB: Orman ve Su İşleri Bakanlığı- DSİ: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü- ÇŞB: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı - MBB: Manisa Büyükşehir Belediyesi - İZSU: İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü - GTHB: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı - İÇŞM: İl Çevre ve Şehircilik Müdürlükleri - GTHİM: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri		

